

MÁC, ĂNGGHEN,
LÊNIN

**BÀN VỀ TÔN GIÁO
VÀ
CHỦ NGHĨA VÔ THẦN**

(SÁCH THAM KHẢO)

Người dịch : TRẦN KHANG
LÊ CỰ LỘC

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

NO VV-14/5636

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2001

MỤC LỤC

<i>Chủ dân của Nhà xuất bản</i>	5
C.Mác	Góp phần phê phán triết học quyền của Hêghen. Lời nói đầu 7
C.Mác	Luận cương về Phoiơbác 33
Ph.Ăngghen	Chiến tranh nông dân ở Đức (trích tiết) 42
Ph.Ăngghen	Chống Duyrinh (trích tiết) 73
Ph.Ăngghen	Brunô Baug và đạo Cơ Đốc khởi thủy 78
Ph.Ăngghen	Sách khai thị 95
Ph.Ăngghen	Lútwich Phoiơbác và sự cáo chung của triết học cổ điển Đức (trích tiết) 106
Ph.Ăngghen	Biện chứng của tự nhiên (trích tiết) 125
	Khoa học tự nhiên trong thế giới thần linh 125
Ph.Ăngghen	Sự phát triển của chủ nghĩa xã hội từ không tưởng đến khoa học
	Lời tựa viết cho lần xuất bản bằng tiếng Anh
	tác phẩm "Sự phát triển của chủ nghĩa xã hội từ không tưởng đến khoa học" 142
Ph.Ăngghen	Bàn về lịch sử đạo Cơ Đốc sơ kỳ 184
V.I.Lênin	Chủ nghĩa xã hội và tôn giáo 225
V.I.Lênin	Về thái độ của đảng công nhân đối với tôn giáo 234

V.I.Lênin	Thái độ của các giai cấp và của các đảng phái đối với tôn giáo và giáo hội	254
V.I.Lênin	Phái tự do và giới tăng lữ	269
V.I.Lênin	Gửi A.M.Goócki (ngày 13 hoặc 14 tháng 11 năm 1913)	272
V.I.Lênin	Gửi A.M.Goócki (sau ngày 14 tháng 11 năm 1913)	278
V.I.Lênin	Gửi Đ.I.Cuốcxki (ngày 25 tháng 11 năm 1918)	283
V.I.Lênin	Dự thảo cương lĩnh của Đảng cộng sản (b) Nga. Điểm nói về quan hệ tôn giáo trong cương lĩnh	285
V.I.Lênin	Gửi V.Bakhơvalốp (ngày 2 tháng 4 năm 1919)	287
V.I.Lênin	Gửi Bộ tổ chức Ban chấp hành trung ương (ngày 30 tháng 5 năm 1919)	288
V.I.Lênin	Điện gửi G.C.Oócđgiônikitô và thư ngắn gửi L.Đ.Tơrốpcki (ngày 2 tháng 4 năm 1920)	289
V.I.Lênin	Gửi M.N.Pôcrốpcki, M.Ph.Vladimixki, V.A.Avanêxốp (ngày 11 tháng 11 năm 1920)	291
V.I.Lênin	Gửi P. A. Craxcốp (ngày 27 tháng 1 năm 1921)	292
V.I.Lênin	Gửi G.V.Tsitsêrin (ngày 31 tháng 3 năm 1921)	294
V.I.Lênin	Gửi V.M.Môlôtốp (khoảng ngày 9 và 21 tháng 4 năm 1921)	295
V.I.Lênin	Kiến nghị đối với Hội nghị toàn thể Ban chấp hành trung ương Đảng cộng sản (b)	

	Nga về dự thảo nghị quyết điều 13 cương lĩnh của Đảng	296
V.I.Lênin	Về tác dụng của chủ nghĩa duy vật chiến đấu	297
V.I.Lênin	Lời phê trên thư của L.D.Tơrốtxki (ngày 15 tháng 5 năm 1922)	313

TRÍCH LUẬN ĐIỂM

I. Bản chất và nguyên nhân tồn tại của tôn giáo	318
1. Tôn giáo là sự phản ánh hư ảo - vào đầu óc của con người - của những lực lượng ở bên ngoài chi phối cuộc sống hàng ngày của họ	318
2. Thần chỉ là sự phản ánh ít nhiều mập mờ và bị bóp méo của bản thân con người	324
3. Nguồn gốc của tôn giáo không phải ở trên trời, mà là ở trần gian	329
4. Các tôn giáo tự nhiên của xã hội nguyên thủy là sự phản ánh các quan hệ sản xuất còn hạn chế và lực lượng sản xuất thép kém đương thời	331
5. Trong xã hội có giai cấp, sự chi phối của tôn giáo đối với nhân loại phản ánh sự chi phối của quan hệ kinh tế trong xã hội	335
6. Chủ nghĩa duy tâm và siêu hình là nguồn gốc nhận thức luận về sự tồn tại của tôn giáo	342
II. Ảnh hưởng xã hội và sự mất đi của tôn giáo	349
1. Tôn giáo là thứ rượu tinh thần, là thuốc phiện đầu độc nhân dân	349
2. Tôn giáo là chỗ dựa tinh thần của trật tự thống trị của tất cả các giai cấp áp bức tự biện hộ cho mình	351
3. Sự phát triển của xã hội cuối cùng sẽ làm mất đi tôn giáo	357

III. Khoa học và tôn giáo	367
1. Trong thời trung cổ, khoa học chỉ là dây tơ gái ngonan ngoan của giáo hội	367
2. Sự phát triển của khoa học trong cuộc đấu tranh với tôn giáo	370
3. Sự tiến bộ của khoa học làm cho đáng tạo hoá không còn chỗ đứng	376
4. Khoa học tự nhiên là sự luận chứng tốt nhất đối với chủ nghĩa vô thần	380
IV. Lý luận chủ nghĩa duy vật mácxít và chủ nghĩa vô thần	388
1. Chủ nghĩa duy vật là chủ nghĩa vô thần chân chính	388
2. Chủ nghĩa duy vật biện chứng là vũ khí mạnh mẽ phê phán chủ nghĩa tín ngưỡng và chủ nghĩa thầy tu	399
V. Thái độ và chính sách của chính đảng vô sản đối với tôn giáo	411
1. Tôn giáo hoàn toàn đối lập với chủ nghĩa cộng sản	411
2. Cuộc đấu tranh với tôn giáo phải tuân theo cuộc đấu tranh cách mạng của giai cấp vô sản	413
3. Tự do tôn giáo tín ngưỡng	420
4. Đoàn kết quần chúng tín đồ	424
5. Cần tuyên truyền và đấu tranh không mệt mỏi cho chủ nghĩa vô thần	426
6. Xử lý vấn đề tôn giáo cần đề phòng các thiên hướng	434
Chú thích	443